

Møteprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtested: Kommunestyresalen
Dato: 20.04.2006
Tidspunkt: 12:00

Følgende medlemmer møtte:

Fra AP: Ordfører Alf E. Jakobsen, Wenche Stenvoll, Snorre Sundquist, Nina Jørgensen, Solbjørg Mikkelsen, John Wahl, Hanne Husvik og Jarle Edvardsen.

Fra H: Bjørn Ottem Hansen. Fra SV: Reidar Johansen

Følgende hadde meldt forfall:

Kristine Jørstad Bock og Solbjørg Mikkelsen.

Følgende varamedlemmer møtte i stede:

Wenche Stenvoll og Nina Jørgensen.

Fra administrasjonen møtte:

Rådmann Dagny Haga, ass. rådmann Per Hanasand, konst. plan- og utviklingssjef Bjørg Kippersund, personalsjef Gerd Hagen og konst. næringsjef Bjørn Harry Risto.

---

9 representanter (av 9) til stede.

John Wahl fikk innvilget permisjon fra kl. 14.30.

8 representanter (av 9) til stede.

Kristine Jørstad Bock
varaordfører

Svanhild Moen
formannskapssekretær

Innkallingen – enstemmig godkjent

Sakslista/dagsorden:

Den oppsatte sakslisten har sakene 042/06 og 045/06.

Ordfører ønsket i tillegg til det ordinære sakskartet å behandle en tilleggssak – godkjent og får saksnummer:

Tilleggssaker

PS 046/06 Søknad om tilskudd – 1. mai – arrangement 2006

Følgende spørsmål ble stilt og besvart til slutt i møtet:

Reidar Johansen (SV) - Om parkerings situasjonen i Hammerfest/gratis kollektivtransport.

Følgende forslag gjøres om til oversendesforslag og oversendes administrasjonen der de kommer tilbake med en egen sak snarest mulig:

Formannskapet ber administrasjonen så raskt som mulig legge fram forslag som omfatter gratis kollektivtilbud i rushtida morgen og kveld i Hammerfest på strekningen Forsøl – Bekkeli. Forslaget må inneholde kostnadmessige, tidsmessige og kapasitetsmessige vurderinger. Vurderingene bør bygge på de priser og tilbud

ulike transportselskap i kommunen og for øvrig kan gi i tilknytning til ei slik ordning. For 2006 bør dette være ei forsøksordning i perioden 1. Juli – 1. September, med mulighet til utvidelse ut året.

John Wahl (AP) - Oppdretts situasjonen i Hammerfest Kommune. Ordføreren orienterte om situasjonen.

Jarle Edvardsen (AP) – om spilleavhengighet – ber administrasjonen og se på hvordan andre kommuner har håndtert mulighetene for å få en ”spillefri” kommune.

Jarle Edvardsen (AP) - til sakskartet, sak 045/06 - om hvorfor det er brukt § 5a i offentlighetsloven. Rådmannen orienterte om administrasjonens vurdering av paragrafbruken.

Bjørn O. Hansen (H) – om hvor saken om oljeomlasting står – ordføreren orienterte.

Ass. rådmann Per Hanasand orienterte om balansert resultatmåling.

Vedtak: Sakslista med sakene 042/06 og 046/06 – enstemmig godkjent.

PS 042/06 Månedsoppgjør januar, februar og mars 2006

IV. Saksbehandler innstilling:

Månedsoppgjør for januar, februar og mars 2006 taes til orientering.

Hammerfest, den 5.april 2006

Britt Tande
skatteoppkrever

Rådmannens innstilling:

Skatteoppkrevers innstilling tiltres.

Hammerfest, den 5.april 2006

Dagny Haga
rådmann

Behandling i Formannskapet - 20.04.2006:

Som innstillingen – enstemmig vedtatt .

Vedtak i Formannskapet - 20.04.2006:

Månedsoppgjør for januar, februar og mars 2006 taes til orientering.

PS 043/06 Kommunene og forvaltningsreformen

Rådmannens forslag til uttalelse:

1. Generelt

Utgangspunktet for arbeidet med en forvaltningsreform har i dette tilfellet vært ønsket om å vurdere det regionale nivået. Det er flertall på Stortinget for å gjennomføre en regionreform fra 2010. For å kunne definere dette som en reform må man anta at det legges opp til færre regioner enn det som utgjør dagens fylker.

Regionenes størrelse og inndeling er avhengig av at det skjer en overføring av oppgaver og ansvar fra staten, og at regionene sikres en finansiering som svarer til oppgavene. Størrelsen og inndelingen må være hensiktsmessig, basert på kultur, identitet, næringsutvikling og den utviklingskraft regionene skal representere i fremtiden. KS har med et slikt utgangspunkt foreslått at landet deles inn i 7- 9 regioner.

Det nylig gjennomførte nasjonale kommunestrukturprosjektet var en stor og omfattende prosess med utgangspunkt i ønsket om en ny og mer rasjonell kommunestruktur. Når det som et overordnet prinsipp senere ble slått fast at kommunesammenslutninger skal være basert på frivillighet gikk det som en kunne forestilt seg – de fleste ville opprettholde dagens struktur.

Med en tilsvarende tilnærming i forhold til en regional/kommunal forvaltningsreform kan en vanskelig se for seg et særlig annet utfall enn for arbeidet med kommunestrukturen. De fleste vil nok opprettholde dagens fylkesinndeling som en naturlig region.

2. Målsetting og utgangspunkter

Målsettingen for arbeidet med å regionalisere forvaltningen må være ønsket om å videreutvikle det lokale og regionale folkestyre. Lokalt og regionalt folkestyre og maktfordelingen mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå har stor betydning for hvilke muligheter en har til å oppnå resultater og hvilken legitimitet de ulike nivåene kan oppnå. Alternativet til lokalt og regionalt folkestyre er sterkt embetsstyre og statlig byråkrati.

Det legges til grunn for den videre drøftingen at en ikke kan vurdere den regionale organiseringen uten samtidig å forholde seg til det statlige og kommunale nivået.

Forvaltningsreformen må ta utgangspunkt i *oppgavefordelingen* mellom de tre nivåene. For å kunne ha en formening om organiseringen av de ulike nivåene må man vite hvilke oppgaver som skal ligge hvor.

Videre må man ta stilling til hva de ulike valgene har å si for innbyggernes opplevelse av de offentlige tjenestene. Regional statsforvaltning bør etter en regionreform i størst mulig grad følge de nye regiongrensene.

3. Følgende prinsipper må legges til grunn ved vurdering av oppgavefordelingen:

1. Nærhetsprinsippet

Nærhetsprinsippet innebærer at offentlige oppgaver skal løses på lavest mulig effektive forvaltningsnivå. Det betyr at de oppgavene som *kan* løses av kommunen, *skal* løses av kommunen. Nærhet og helhetstenkning en forutsetning for kvalitet og brukertilpasning.

Etter 2001 har man som følge av sykehusreformen gjennomført betydelig overføring av oppgaver fra fylkeskommunen til staten i tillegg til reformene innen barnevern, familievern og rusomsorg. Noen tilsvarende oppgaveoverføring har man ikke sett i forhold til kommunal sektor. Med en stadig økende faglig kompetanse i kommunene bør man nå vurdere om ikke tiden er inne for å tillegge også kommunene nye oppgaver.

2. Lokaldemokrati

Lokaldemokrati representerer en nødvendig nærhet mellom innbyggere og politikere. Desto større avstand mellom innbyggere og forvaltningsnivå, desto sterkere blir innbyggerne fremmedgjort for de kollektive ordningene vi har. Soria Moria-erklæringen vektlegger et levende og desentralisert demokrati med bred deltakelse som grunnleggende for å møte dagens samfunnsutfordringer.

Det er en utfordring for det kommunale selvstyre at det mister noe av sitt innhold gjennom rettighetslover gitt av Stortinget, statlige pålegg og budsjettknapphet. En forvaltningsreform vil kunne bidra til en revitalisering og fornyelse av lokaldemokratiet.

3. Rammefinansiering og beskatningsmulighet

Dagens finansiering av kommunene skjer i hovedsak gjennom rammefinansiering og skatteinntekter. I regjeringserklæringen heter det at "Øremerkede tilskudd skal som hovedsak være forbeholdt nasjonale prioriteringsområder i en oppstartfase, eller være finansiering av oppgaver som få kommuner har ansvaret for". Dette er prinsipper som må gjelde også etter en endret forvaltningsstruktur.

Et utvalg har vurdert mulighetene for at kommunene skal kunne få en viss frihet til å justere skattøret. Utvalget har forelått at kommunene får frihet til å øke eller redusere skattøret for inntektsskatten med inntil to øre i hver retning. Forslaget krever en nøyere konsekvensvurdering, men er i utgangspunktet interessant nok til å arbeides videre med.

4. Finansiering og omstilling

En endring av oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene og eventuelle strukturendringer vil innebære en betydelig omstilling for de aktuelle enhetene. Det er derfor et viktig prinsipp at en endring av oppgavefordelingen blir fullfinansiert og at det settes av spesielle ressurser og tiltak knyttet til omstilling og ledelse.

5. Statlig desentralisering

En styrking av regionene må skje gjennom at staten desentraliserer makt, og må ikke skje på bekostning av kommunene. Kommunene vil være regionenes viktigste strategiske alliansepartner i oppbyggingen av de nye regionene der lokale interesser skal være drivende for samfunnsutviklingen.

6. Generalist kommune

Kommunenes størrelse er en avgjørende faktor for å vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å desentralisere oppgaver. Prinsippet om at kommuneinndelingen skal ligge fast dersom kommunene selv ikke ønsker noe annet vil sette rammer for hvor mange nye oppgaver staten vil vurdere å desentralisere til kommunene.

Dette vil imidlertid kunne stille seg annerledes dersom man fraviker generalistkommuneprinsippet – som innebærer at samtlige kommuner skal ha det samme lovpålagte ansvar. Dersom man for eksempel åpnet for det motsatte – differensiert oppgavefordeling - ville større kommuner kunne påta seg flere lovpålagte oppgaver enn mindre.

Mange kommuner har bedre forutsetninger både ressursmessig, arealmessig og faglig sett for å ta hånd om flere virkemidler og oppgaver enn dagens oppgavefordeling legger til grunn. Et alternativ til å åpne for mer oppgavedifferensiering er å få til mer forpliktende samarbeid mellom kommuner av ulik størrelse.

Kommuner på størrelse med Hammerfest må kunne påta seg oppgaver som mindre kommuner ikke naturlig vil kunne løse selv. Generalistkommuneprinsippet må i noen sammenhenger vike for gode løsninger med differensiert oppgavefordeling.

7. Direkte valg

I forhold til en ny regional organisering er det viktig at også dette nivået har sin legitimitet forankret i et folkestyre basert på direkte valg.

8. Tre nivåer

I forhold til forvaltningsreformen har regjeringen stadfestet at det skal være tre forvaltningsnivåer i Norge. Det er mulig å ha andre syn på dette – en mulighet som har vært nevnt er å bygge regionale funksjoner rundt sterke senter-kommuner med utgangspunkt i en differensiert oppgavefordeling.

Hammerfest kommune legger imidlertid til grunn regjeringens utgangspunkt om tre nivåer.

Hammerfest kommune tilrår at ovennevnte prinsipper, med de presiseringene som her fremkommer, legges til grunn for det videre arbeidet med en regional og kommunal forvaltningsreform.

4. Oppgavefordelingen med fokus på oppgaver som pr. i dag ligger på regionalt eller statlig nivå - Fra stat og fylkeskommune til kommune.

Ovennevnte prinsipper har stor betydning for hvilke oppgaver som kan legges hvor. I det videre foretas en konkret vurdering av hvilke oppgaver som bør legges hvor med utgangspunkt i aktualiteten for Hammerfest kommune.

Nærings- og bygdeutvikling

Kommunenes ansvar for nærings- og bygdeutvikling må styrkes gjennom forvaltning av kommunale fond og gjennom sterkere ansvar for offentlige ressurser som i dag ligger til fylkesmannen, Innovasjon Norge og fylkeskommunen.

Miljøvern

Kommunene er nærmest naturressursene og bør kunne styrkes i sitt arbeid med utmark og naturforvaltning. Statlig regulering og standardisering svekker kommunenes bevissthet, handlingsrom og engasjement for miljøvern.

I enkelte spørsmål er imidlertid kommunene kanskje for nær enkeltinteresser og pressgrupper til å kunne fatte gode avgjørelser. En regional aktør bør i slike sammenhenger ha et overordnet ansvar gjennom godkjenningsordninger og klagebehandling.

Interkommunalt plansamarbeid

Stadig flere utfordringer krever løsninger på tvers av kommunegrensene. Kommuner med ressurser og kompetanse kan få stor betydning for utvikling i de regionale samfunn hvis de klarer å få med seg nabokommunene i å organisere og drive forpliktende plansamarbeid. Forpliktende interkommunalt plansamarbeid vil være en viktig funksjon og en mulighet som kommunene kan benytte for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

Videregående opplæring

Det bør åpnes for at driftsansvaret for videregående skoler kan overlates til enkelt kommuner eller kommuner i samarbeid.

Andre aktuelle oppgaver kan være:

Deler av barnevernstjenesten og rusomsorgen kan overføres til større kommuner og byer. Ansvar for veier med tilhørende skilting og oppmerking, som i hovedsak har en lokal funksjon, bør kunne tillegges kommunene. Større kommuner bør også kunne organisere kjernen av NAV-ordningen innenfor sitt ansvarsområde.

5. Oppgaver som regionene bør ha ansvaret for- Fra stat til region

De overordnede prinsippene som er lagt til grunn i kapittel 3 ovenfor må også gjelde ved en eventuell omfordelingen av oppgaver mellom statlig og regionalt nivå.

Hovedoppgavene innenfor en regional utviklingspolitikk bør være:

Utdanning

Utvikling av kunnskap og kompetanse i regionen. Universiteter og høyskoler bør imidlertid beholde sitt selvstyre, men regionen må kunne påvirke deres utviklingsstrategier.

Samferdsel

Samferdsel og infrastruktur må være en sentral del av oppgavene for regionene. Det må utvikles en helhetlig regional samferdselsplanlegging.

Kultur

Utvikling av kulturlivet vil være en sentral del av regionenes oppgaver. Kulturinstitusjoner på internasjonalt nivå vil være en del av internasjonalt konkurransedyktige regioner.

Næringsutvikling

Det bør bli en tettere kobling mellom Innovasjon Norges regioner og de folkevalgte regionene. Dette kan skje gjennom overføring av ansvaret eller avtalefesting og styrerepresentasjon.

Miljø og landbruk

Ansvar for kommuneoverskridende landbruks- og relevante miljøoppgaver må overføres fra fylkesmannen og være en del av den regionale næringsutviklingspolitikken.

Spesialisthelsetjenesten

Spesialisthelsetjenesten vil måtte ivaretas på et nivå mellom kommunene og staten. En bør forsøke å få til en sterkere kobling mellom spesialisthelsetjenesten, regionen og kommunene.

6. Konsekvenser for regionenes fremtidige størrelse

Oppgavefordelingen må danne utgangspunktet for regioninndelingen.

Når oppgavefordelingen er utredet må kommuner og fylkeskommuner få mulighet til å delta i prosessen med inndeling i eventuelle nye regioner. Den endelige strukturen må legges ut fra en nasjonal analyse av funksjonalitet og identitet. Dette må vi komme nærmere tilbake til om og når det måtte bli en aktuell problemstilling.

Hammerfest kommune finner det derfor uhensiktsmessig å drøfte regionenes størrelse og grensdragninger før man har en nærmere avklaring på hvilke oppgaver som skal ligge

hvor. I en slik situasjon velger Hammerfest kommune å legge til grunn at dagens Finnmark fylke fortsatt utgjør den naturlige regionale enheten.

7. Samhandling mellom kommuner og regioner

Det vil være en stor utfordring å etablere et klart skille mellom kommunens rolle som samfunnsutvikler og regionenes rolle som utviklingsaktører. Her vil det bli en betydelig gråsoner, der både regionene og kommunene er aktører.

Regionene bør ha myndighet til å desentralisere oppgaver innenfor egen region. Dette kan sikre kommuner på størrelse med Hammerfest oppgaver, utvikling og arbeidsplasser både i offentlig sektor og i partnerskap med andre aktører. Forholdet mellom kommunene og regionen vil generelt sett kunne ivaretas gjennom forpliktende samarbeid og bindende avtaler. Med en slik tilnærming vil en se konturene av en senterkommune-tenkning og differensiert oppgavefordeling, jfr. prinsippene 6 og 8 ovenfor.

Avstanden til den regionale utviklingsaktøren vil ha betydning for hvordan samhandlingen mellom partene vil skje. En stor Nord-norsk region vil etter Hammerfest kommune sitt syn vanskeliggjøre samhandlingen. Dette er en av hovedgrunnene til at Hammerfest kommune pr. i dag ønsker å opprettholde Finnmark fylke som den fremtidige regionen. Avstandene er allerede store og bør av hensyn til tilhørighet og praktisk samhandling ikke økes ytterligere.

8. Konsekvenser for fremtidens regionale stat

Statlige sektororgan og statlig byråkrati må i størst mulig utstrekning underlegges regional folkevalgt styring.

En av fordelene med en slik løsning er at det vil gi helt andre muligheter for å samordne sektorer som i dag opererer atskilt. Det blir imidlertid viktig at det regionale nivået organiseres på en slik måte at en ivaretar den rettsikkerhetsgarantien som ligger i en tonivåmodell for klagebehandling. Dette vil kunne ivaretas ved at den nye regionenheten overtar fylkemannens klagebehandling på vedtak fattet i kommunale organer.

Alternativet til folkevalgte regioner med reell makt og myndighet over store samfunnsoppgaver vil neppe være dagens organisering med noen tilpasninger. Alternativet vil trolig være at det folkevalgte mellomnivået erstattes av statlige regionale sektoretater, jfr. sykehusreformen og at det opereres med to folkevalgte myndighetsnivåer - stat og kommune.

Dette er i så tilfelle en utvikling som ikke samsvarer med de overordnede prinsippene for en forvaltningsreform som er gjennomgått ovenfor under kapittel 3.

Det ovennevnte kan oppsummeres i følgende punkter:

- 1. Hammerfest kommune ser behovet for en forvaltningsreform med endringer i dagens oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene.**
- 2. Hammerfest kommune er beredt til å påta seg oppgaver som i dag ligger på regionalt og statlig nivå. Det vises til saksframstillingens kapittel 4.**

3. Arbeidet med en forvaltningsreform må ta utgangspunkt i prinsippene i saksframstillingens kapittel 3.

4. Hammerfest kommune legger til grunn regjeringens forutsetning om at det skal være tre forvaltningsnivåer. Den regionale enheten må styrkes ved tilførsel av oppgaver fra statlig og ikke kommunalt nivå.

5. Hammerfest kommune ønsker å opprettholde dagens Finnmark fylke som den lokale regionale enheten. Kommunen ønsker å gi innspill i en regiondebatt når fremtidig oppgavefordeling er nærmere avklart.

Hammerfest, den 04.04.06

Dagny Haga
rådmann

Per Hanasand
ass. rådmann

Behandling i Formannskapet - 20.04.2006:

John Wahl fremmet på vegne av AP følgende forslag:

Nytt forslag til pkt. 5.

Hammerfest kommune ønsker ikke på det nåværende tidspunkt å uttale seg om regiondelingen. Kommunen vil gi innspill i en regiondebatt når fremtidig oppgavefordeling er nærmere avklart.

Konsekvensen av dette er at følgende strykes:

Pkt. 1. Generelt

Siste setning i avsnitt 3 strykes ” De fleste vil nok opprettholde dagens fylkesinndeling som en naturlig region.”

Pkt. 6. Konsekvenser for Regionens.

Siste setning strykes i avsnitt 3. strykes: ”I en slik situasjon velger Hammerfest kommune å legge til grunn at dagens Finnmark fylke fortsatt utgjør den naturlige regionale enheten.”

Pkt. 7. Samhandling mellom kommuner og regioner

Siste avsnitt utenom 1. setning strykes: ”En stor Nord-norsk region vil etter Hammerfest kommune sitt syn vanskeliggjøre samhandlingen. Dette er en av hovedgrunnene til at Hammerfest kommune pr. i dag ønsker å opprettholde Finnmark fylke som den fremtidige regionen. Avstandene er allerede store og bør av hensyn til tilhørighet og praktisk samhandling ikke økes ytterligere.

Votering:

Ap's endringsforslag u/pkt. 7 – fikk 8 stemmer for og 1 stemme mot.

AP's punkt 7 – fikk 7 stemmer for og 2 stemmer mot.

Administrasjonens innstilling med endringer – fikk 8 stemmer for og 1 stemme mot.

Vedtak i Formannskapet - 20.04.2006:

Uttalelse fra Hammerfest formannskap:

1. Generelt

Utgangspunktet for arbeidet med en forvaltningsreform har i dette tilfellet vært ønsket om å vurdere det regionale nivået. Det er flertall på Stortinget for å gjennomføre en regionreform

fra 2010. For å kunne definere dette som en reform må man anta at det legges opp til færre regioner enn det som utgjør dagens fylker.

Regionenes størrelse og inndeling er avhengig av at det skjer en overføring av oppgaver og ansvar fra staten, og at regionene sikres en finansiering som svarer til oppgavene. Størrelsen og inndelingen må være hensiktsmessig, basert på kultur, identitet, næringsutvikling og den utviklingskraft regionene skal representere i fremtiden. KS har med et slikt utgangspunkt foreslått at landet deles inn i 7- 9 regioner.

Det nylig gjennomførte nasjonale kommunestrukturprosjektet var en stor og omfattende prosess med utgangspunkt i ønsket om en ny og mer rasjonell kommunestruktur. Når det som et overordnet prinsipp senere ble slått fast at kommunesammenslutninger skal være basert på frivillighet gikk det som en kunne forestilt seg – de fleste ville opprettholde dagens struktur.

Med en tilsvarende tilnærming i forhold til en regional/kommunal forvaltningsreform kan en vanskelig se for seg et særlig annet utfall enn for arbeidet med kommunestrukturen.

2. Målsetting og utgangspunkter

Målsettingen for arbeidet med å regionalisere forvaltningen må være ønsket om å videreutvikle det lokale og regionale folkestyre. Lokalt og regionalt folkestyre og maktfordelingen mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå har stor betydning for hvilke muligheter en har til å oppnå resultater og hvilken legitimitet de ulike nivåene kan oppnå. Alternativet til lokalt og regionalt folkestyre er sterkt embetsstyre og statlig byråkrati.

Det legges til grunn for den videre drøftingen at en ikke kan vurdere den regionale organiseringen uten samtidig å forholde seg til det statlige og kommunale nivået.

Forvaltningsreformen må ta utgangspunkt i *oppgavefordelingen* mellom de tre nivåene. For å kunne ha en formening om organiseringen av de ulike nivåene må man vite hvilke oppgaver som skal ligge hvor.

Videre må man ta stilling til hva de ulike valgene har å si for innbyggernes opplevelse av de offentlige tjenestene. Regional statsforvaltning bør etter en regionreform i størst mulig grad følge de nye regiongrensene.

3. Følgende prinsipper må legges til grunn ved vurdering av oppgavefordelingen:

9. Nærhetsprinsippet

Nærhetsprinsippet innebærer at offentlige oppgaver skal løses på lavest mulig effektive forvaltningsnivå. Det betyr at de oppgavene som *kan* løses av kommunen, *skal* løses av kommunen. Nærhet og helhetstenkning en forutsetning for kvalitet og brukertilpasning.

Etter 2001 har man som følge av sykehusreformen gjennomført betydelig overføring av oppgaver fra fylkeskommunen til staten i tillegg til reformene innen barnevern, familievern og rusomsorg. Noen tilsvarende oppgaveoverføring har man ikke sett i forhold til kommunal sektor. Med en stadig økende faglig kompetanse i kommunene bør man nå vurdere om ikke tiden er inne for å tillegge også kommunene nye oppgaver.

10. Lokaldemokrati

Lokaldemokrati representerer en nødvendig nærhet mellom innbyggere og politikere. Desto større avstand mellom innbyggere og forvaltningsnivå, desto sterkere blir innbyggerne fremmedgjort for de kollektive ordningene vi har. Soria Moria-erklæringen vektlegger et levende og desentralisert demokrati med bred deltakelse som grunnleggende for å møte dagens samfunnsutfordringer.

Det er en utfordring for det kommunale selvstyre at det mister noe av sitt innhold gjennom rettighetslover gitt av Stortinget, statlige pålegg og budsjettknapphet. En forvaltningsreform vil kunne bidra til en revitalisering og fornyelse av lokaldemokratiet.

11. Rammefinansiering og beskatningsmulighet

Dagens finansiering av kommunene skjer i hovedsak gjennom rammefinansiering og skatteinntekter. I regjeringserklæringen heter det at "Øremerkede tilskudd skal som hovedsak være forbeholdt nasjonale prioriteringsområder i en oppstartfase, eller være finansiering av oppgaver som få kommuner har ansvaret for". Dette er prinsipper som må gjelde også etter en endret forvaltningsstruktur.

Et utvalg har vurdert mulighetene for at kommunene skal kunne få en viss frihet til å justere skattøret. Utvalget har forelått at kommunene får frihet til å øke eller redusere skattøret for inntektsskatten med inntil to øre i hver retning. Forslaget krever en nøyere konsekvensvurdering, men er i utgangspunktet interessant nok til å arbeides videre med.

12. Finansiering og omstilling

En endring av oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene og eventuelle strukturendringer vil innebære en betydelig omstilling for de aktuelle enhetene. Det er derfor et viktig prinsipp at en endring av oppgavefordelingen blir fullfinansiert og at det settes av spesielle ressurser og tiltak knyttet til omstilling og ledelse.

13. Statlig desentralisering

En styrking av regionene må skje gjennom at staten desentraliserer makt, og må ikke skje på bekostning av kommunene. Kommunene vil være regionenes viktigste strategiske alliansepartner i oppbyggingen av de nye regionene der lokale interesser skal være drivende for samfunnsutviklingen.

14. Generalist kommune

Kommunenes størrelse er en avgjørende faktor for å vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å desentralisere oppgaver. Prinsippet om at kommuneinndelingen skal ligge fast dersom kommunene selv ikke ønsker noe annet vil sette rammer for hvor mange nye oppgaver staten vil vurdere å desentralisere til kommunene.

Dette vil imidlertid kunne stille seg annerledes dersom man fraviker generalistkommuneprinsippet – som innebærer at samtlige kommuner skal ha det samme lovpålagte ansvar. Dersom man for eksempel åpnet for det motsatte – differensiert oppgavefordeling - ville større kommuner kunne påta seg flere lovpålagte oppgaver enn mindre.

Mange kommuner har bedre forutsetninger både ressursmessig, arealmessig og faglig sett for å ta hånd om flere virkemidler og oppgaver enn dagens oppgavefordeling legger til

grunn. Et alternativ til å åpne for mer oppgavedifferensiering er å få til mer forpliktende samarbeid mellom kommuner av ulik størrelse.

Kommuner på størrelse med Hammerfest må kunne påta seg oppgaver som mindre kommuner ikke naturlig vil kunne løse selv. Generalistkommuneprinsippet må i noen sammenhenger vike for gode løsninger med differensiert oppgavefordeling.

15. Direkte valg

I forhold til en ny regional organisering er det viktig at også dette nivået har sin legitimitet forankret i et folkestyre basert på direkte valg.

16. Tre nivåer

I forhold til forvaltningsreformen har regjeringen stadfestet at det skal være tre forvaltningsnivåer i Norge. Det er mulig å ha andre syn på dette – en mulighet som har vært nevnt er å bygge regionale funksjoner rundt sterke senter-kommuner med utgangspunkt i en differensiert oppgavefordeling.

Hammerfest kommune legger imidlertid til grunn regjeringens utgangspunkt om tre nivåer.

Hammerfest kommune tilrår at ovennevnte prinsipper, med de presiseringene som her fremkommer, legges til grunn for det videre arbeidet med en regional og kommunal forvaltningsreform.

4. Oppgavefordelingen med fokus på oppgaver som pr. i dag ligger på regionalt eller statlig nivå - Fra stat og fylkeskommune til kommune.

Ovennevnte prinsipper har stor betydning for hvilke oppgaver som kan legges hvor. I det videre foretas en konkret vurdering av hvilke oppgaver som bør legges hvor med utgangspunkt i aktualiteten for Hammerfest kommune.

Nærings- og bygdeutvikling

Kommunenes ansvar for nærings- og bygdeutvikling må styrkes gjennom forvaltning av kommunale fond og gjennom sterkere ansvar for offentlige ressurser som i dag ligger til fylkesmannen, Innovasjon Norge og fylkeskommunen.

Miljøvern

Kommunene er nærmest naturressursene og bør kunne styrkes i sitt arbeid med utmark og naturforvaltning. Statlig regulering og standardisering svekker kommunenes bevissthet, handlingsrom og engasjement for miljøvern.

I enkelte spørsmål er imidlertid kommunene kanskje for nær enkeltinteresser og pressgrupper til å kunne fatte gode avgjørelser. En regional aktør bør i slike sammenhenger ha et overordnet ansvar gjennom godkjenningsordninger og klagebehandling.

Interkommunalt plansamarbeid

Stadig flere utfordringer krever løsninger på tvers av kommunegrensene. Kommuner med ressurser og kompetanse kan få stor betydning for utvikling i de regionale samfunn hvis de klarer å få med seg nabokommunene i å organisere og drive forpliktende

plansamarbeid. Forpliktende interkommunalt plansamarbeid vil være en viktig funksjon og en mulighet som kommunene kan benytte for å fylle rollen som samfunnsutvikler.

Videregående opplæring

Det bør åpnes for at driftsansvaret for videregående skoler kan overlates til enkelt kommuner eller kommuner i samarbeid.

Andre aktuelle oppgaver kan være:

Deler av barnevernstjenesten og rusomsorgen kan overføres til større kommuner og byer. Ansvar for veier med tilhørende skilting og oppmerking, som i hovedsak har en lokal funksjon, bør kunne tillegges kommunene. Større kommuner bør også kunne organisere kjernen av NAV-ordningen innenfor sitt ansvarsområde.

5. Oppgaver som regionene bør ha ansvaret for- Fra stat til region

De overordnede prinsippene som er lagt til grunn i kapittel 3 ovenfor må også gjelde ved en eventuell omfordelingen av oppgaver mellom statlig og regionalt nivå.

Hovedoppgavene innenfor en regional utviklingspolitikk bør være:

Utdanning

Utvikling av kunnskap og kompetanse i regionen. Universiteter og høyskoler bør imidlertid beholde sitt selvstyre, men regionen må kunne påvirke deres utviklingsstrategier.

Samferdsel

Samferdsel og infrastruktur må være en sentral del av oppgavene for regionene. Det må utvikles en helhetlig regional samferdselsplanlegging.

Kultur

Utvikling av kulturlivet vil være en sentral del av regionenes oppgaver. Kulturinstitusjoner på internasjonalt nivå vil være en del av internasjonalt konkurransedyktige regioner.

Næringsutvikling

Det bør bli en tettere kobling mellom Innovasjon Norges regioner og de folkevalgte regionene. Dette kan skje gjennom overføring av ansvaret eller avtalefesting og styrerepresentasjon.

Miljø og landbruk

Ansvar for kommuneoverskridende landbruks- og relevante miljøoppgaver må overføres fra fylkesmannen og være en del av den regionale næringsutviklingspolitikken.

Spesialisthelsetjenesten

Spesialisthelsetjenesten vil måtte ivaretas på et nivå mellom kommunene og staten. En bør forsøke å få til en sterkere kobling mellom spesialisthelsetjenesten, regionen og kommunene.

6. Konsekvenser for regionenes fremtidige størrelse

Oppgavefordelingen må danne utgangspunktet for regioninndelingen.

Når oppgavefordelingen er utredet må kommuner og fylkeskommuner få mulighet til å delta i prosessen med inndeling i eventuelle nye regioner. Den endelige strukturen må legges ut fra en nasjonal analyse av funksjonalitet og identitet. Dette må vi komme nærmere tilbake til om og når det måtte bli en aktuell problemstilling.

Hammerfest kommune finner det derfor uhensiktsmessig å drøfte regionenes størrelse og grensdragninger før man har en nærmere avklaring på hvilke oppgaver som skal ligge hvor.

7. Samhandling mellom kommuner og regioner

Det vil være en stor utfordring å etablere et klart skille mellom kommunens rolle som samfunnsutvikler og regionenes rolle som utviklingsaktører. Her vil det bli en betydelig gråsoner, der både regionene og kommunene er aktører.

Regionene bør ha myndighet til å desentralisere oppgaver innenfor egen region. Dette kan sikre kommuner på størrelse med Hammerfest oppgaver, utvikling og arbeidsplasser både i offentlig sektor og i partnerskap med andre aktører. Forholdet mellom kommunene og regionen vil generelt sett kunne ivaretas gjennom forpliktende samarbeid og bindende avtaler. Med en slik tilnærming vil en se konturene av en senterkommune-tenkning og differensiert oppgavefordeling, jfr. prinsippene 6 og 8 ovenfor.

Avstanden til den regionale utviklingsaktøren vil ha betydning for hvordan samhandlingen mellom partene vil skje.

8. Konsekvenser for fremtidens regionale stat

Statlige sektororgan og statlig byråkrati må i størst mulig utstrekning underlegges regional folkevalgt styring.

En av fordelene med en slik løsning er at det vil gi helt andre muligheter for å samordne sektorer som i dag opererer atskilt. Det blir imidlertid viktig at det regionale nivået organiseres på en slik måte at en ivaretar den rettsikkerhetsgarantien som ligger i en tonivåmodell for klagebehandling. Dette vil kunne ivaretas ved at den nye regionenheten overtar fylkemannens klagebehandling på vedtak fattet i kommunale organer.

Alternativet til folkevalgte regioner med reell makt og myndighet over store samfunnsoppgaver vil neppe være dagens organisering med noen tilpasninger. Alternativet vil trolig være at det folkevalgte mellomnivået erstattes av statlige regionale sektoretater, jfr. sykehusreformen og at det opereres med to folkevalgte myndighetsnivåer - stat og kommune.

Dette er i så tilfelle en utvikling som ikke samsvarer med de overordnede prinsippene for en forvaltningsreform som er gjennomgått ovenfor under kapittel 3.

Det ovennevnte kan oppsummeres i følgende punkter:

- 1. Hammerfest kommune ser behovet for en forvaltningsreform med endringer i dagens oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene.**
- 2. Hammerfest kommune er beredt til å påta seg oppgaver som i dag ligger på regionalt og statlig nivå. Det vises til saksframstillingens kapittel 4.**

3. Arbeidet med en forvaltningsreform må ta utgangspunkt i prinsippene i saksframstillingens kapittel 3.

4. Hammerfest kommune legger til grunn regjeringens forutsetning om at det skal være tre forvaltningsnivåer. Den regionale enheten må styrkes ved tilførsel av oppgaver fra statlig og ikke kommunalt nivå.

5. Hammerfest kommune ønsker ikke på det nåværende tidspunkt å uttale seg om regiondelingen. Kommunen vil gi innspill i en regiondebatt når fremtidig oppgavefordeling er nærmere avklart.

PS 044/06 Godkjenning av protokoll fra møte i formannskapet

IV. Saksbehandler innstilling:

Protokoll fra møte i formannskapet den 23.03.06 og 05.04.06 - godkjennes.

Hammerfest, den 07.04.06

Svanhild Moen
formannskapssekretær

Behandling i Formannskapet - 20.04.2006:

Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 20.04.2006:

Protokoll fra møte i formannskapet den 23.03.06 og 05.04.06 - godkjennes.

PS 045/06 Søknad om finansiering av fiskebruk - Lean Fish AS

IV. Saksbehandler innstilling:

Hammerfest formannskap innvilger Andreas og Lene Wiese kr 100.000,- i egenkapitaltilskudd i forbindelse med finansieringen av fiskebruket i Kårhamn.

Tilskuddet belastes strategisk næringsfond og utbetales når det foreligger dokumentasjon på fullfinansiering av prosjektet.

Hammerfest, den 6.3.06

Bjørn H. Risto
fung. nærings sjef

Sektorleders innstilling:

Innstillingen tiltres.

Hammerfest, den 7.3.06

Odd Edvardsen
Plan- og utviklingssjef

Rådmannens innstilling:

Innstillingen tiltres.

Hammerfest, den 7.3.06

Dagny Haga

Behandling i Formannskapet - 20.04.2006:

Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 20.04.2006:

Hammerfest formannskap innvilger Andreas og Lene Wiese kr 100.000,- i egenkapitaltilskudd i forbindelse med finansieringen av fiskebruket i Kårhamn.

Tilskuddet belastes strategisk næringsfond og utbetales når det foreligger dokumentasjon på fullfinansiering av prosjektet.

PS 046/06 Søknad om tilskudd - 1.mai-arrangement 2006**IV. Saksbehandler innstilling:**

Hammerfest formannskap bevilger kr 15.000,- til LO Hammerfest i forbindelse med avviklingen av 1.mai-arrangementet 2005.

Beløpet dekkes over formannskapets konto 14903.1990.1000. og administrasjonen foretar budsjettregulering til riktig art i henhold til vedtakets karakter.

Hammerfest, den 23.04.2005

Alf E. Jakobsen
ordfører

Behandling i Formannskapet - 20.04.2006:

Hanne Husvik fremmet på vegne av AP følgende forslag:

Hammerfest formannskap bevilger kr. 15.000,- til LO Hammerfest i forbindelse med avviklingen av 1. mai arrangementet 2006.

Beløpet dekkes over formannskapets konto 14903.1990.1000 og administrasjonen foretar budsjettregulering til riktig kostnadsart i henhold til vedtakets karakter.

Votering: Ordføres forslag fikk 1 stemme, 8 stemt for AP's forslag.

Vedtak i Formannskapet - 20.04.2006:

Hammerfest formannskap bevilger kr. 15.000,- til LO Hammerfest i forbindelse med avviklingen av 1. mai arrangementet 2006.

Beløpet dekkes over formannskapets konto 14903.1990.1000 og administrasjonen foretar budsjettregulering til riktig kostnadsart i henhold til vedtakets karakter.

Møtet slutt: Kl. 14.35

Rett utskrift: